

Biti novinar u Hrvatskoj danas je, bar taku kažu - in. Glede i unatoč najnovijem izvješću američkog Freedom Housa, prema kojem je Hrvatska po slobodi medija na 80. mjestu, uz Albaniju i Boliviju.

Ilustracija novinarka i urednik

Položaj novinara u Hrvatskoj danas je kao i svih zaposlenih u državi, većinom male plaće i nepovoljni ugovori o radu. Odredbe kolektivnih ugovora nerijetko se krše, kolektivni ugovor poslodavac često jednostrano otkazuje i zamjenjuje naizgled povoljnijim tzv. individualnim ugovorom, koji dugoročno ne jamči ni minimum sigurnosti.

Novinaru u Hrvatskoj danas je teško biti "savjest društva" jer s jedne strane mora zadovoljiti javni interes, a s druge interes vlasnika i političara, što izaziva veliku nesigurnost i nameće autocenzuru, koja je, iako teško vidljiva, prisutna i razorna pa se svi počinju bojati "delikatnih tema", jer ako znate da se nešto neće, ili je opasno objaviti, onda to nećete ni napisati, a to onda više nije novinarstvo.

Klasične cenzure više, doduše, nema, no ima političkih pritisaka lokalnih moćnika, ali i vlasti u "državnim" medijima, poput HINE, HRT-a i Vjesnika.

No, imaju i novinari svojih propusta, neprofesionalizma, pa i nepismenosti, a sve prisutnija je i tabloidizacija medija.

Hrvatska posebnost je i u zapošljavanju obrazovanih novinara. Vani poslodavci žele obrazovane novinare, dok se kod nas uglavnom zapošljavaju mladi, još neiskusni, lako "savitljivi", jer iskusne treba i dobro platiti i s njima se ne može raditi baš što kome padne na pamet. Začuđujući je, ali nažalost istinit podatak da većina novinara članova HND-a ima - srednju stručnu spremu.

Tabloidizacija medija je sve prisutnija, pa su i ozbiljni mediji, zbog veće čitanosti i slušanosti, "požutjeli". Ni HTV više nije bez žutila, a i državni Vjesnik često se pretvara i u bulevarsku štampu.

Novinari ponekad nisu baš ni etični, pa tako mnogi smatraju da bi se mediji trebali ispričati obitelji Račan zbog načina na koji su izvještavali o njegovoj bolesti. No to nije usamljen slučaj.

Novinarka u akciji

Samo lani Vijeću časti HND-a dostavljeno je čak 200 prijava za povredu novinarske etike. Ima i nepismenosti, krivih naglasaka, netočnih pojmova.

Tako je prava poplava krivih izgovora poput Dalmacija, Slovenija, Slavonija, s naglaskom na srednjem slogu, iako on u hrvatskom jeziku ne postoji. Ili još gore: mnogi novinari ne znaju pravilno izgovoriti ni pravu riječ za dnevne novine, pa tako za neki dnevni list govore novina, umjesto novine, od čega se nekim jezikoslovcima, poput Nives Opačić i Ive Pranjkovića, "diže kosa na glavi".

Očito, u Hrvatskoj se trebaju popraviti i poslodavci i novinari, prvi boljim ugovorima, drugi profesionalnošću, boljom pismenošću i etikom.

Business.hr